

කායික යහපැවැත්ම හා රෝග ප්‍රභාණය සඳහා ත්‍රිපිටකයේ අන්තර්ගත ඉගැන්වීම් පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්

සුජය, සඳලංකාවේ සීලරතන හිමි¹

හැඳින්වීම

ලෝකයේ උපත ලබන සෑම පුද්ගලයෙකුටම මුහුණ දීමට සිදු වන ධර්මතාවන් තුනක් ඇත. එනම් ජරා, ව්‍යාධි, මරණ යන්න යි. එම ධර්මතාවන්ගෙන් මිදීමට කිසිවෙකුට හැකියාවක් නොමැත. අපගේ ශරීරය තාවකාලික වූවක් මෙන් ම නිෂ්ප්‍රයෝජන වූවකි. පොලොන්නරුවට දිරාපත් වන දර කැබැල්ලක් පමණකුදු වත් ශරීරයෙන් ප්‍රයෝජනයක් නොමැත්තේ ය. එය පඨවි, ආපෝ, තේජෝ, වායෝ යන සතර මහා භූතරූපයන්ගෙන් සෑදුම් ලද්දකි. ශරීරය රෝගී වීම පොදු ධර්මතාවක් වුව ද නිරෝගී ව පවත්වා ගැනීමට අප වෙහෙස විය යුතු ය. අපගේ ජීවන රටාවේ ස්වරූපය අනුව රෝගී - නිරෝගී බව නිර්ණය වනු ඇත. ශරීරයට ඇතිවන රෝගාබාධයන් පිළිබඳ විවිධ පර්යේෂණයන් පෙර අපර දෙදිග පඬිවරුන් සිදු කර එයට ප්‍රතිකර්ම ද සොයා ගත්හ. ඔවුන්ට පෙර භාරතයේ පහළ වූ බුදුරජාණන් වහන්සේ ද රෝග, රෝග නිදාන හා එයට ප්‍රතිකර්ම දේශනා කළ සේක. කායික රෝග හා මානසික රෝග ඇති වීමට හේතු මෙන් ම රෝගයන් නැසීමේ මාර්ගය ද ත්‍රිපිටකය තුළ බොහෝ සූත්‍රවල විද්‍යමාන වනු ඇත.

පර්යේෂණ අරමුණ

කායික යහපැවැත්ම හා රෝග ප්‍රභාණය සඳහා ත්‍රිපිටකයේ අන්තර්ගත ඉගැන්වීම් පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීම ප්‍රධාන අරමුණ වේ. එය ත්‍රිපිටකය මූලාශ්‍රය කර ගනිමින් විමර්ශනය කිරීමට බලාපොරොත්තු වෙමි.

පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

මෙම පර්යේෂණ ගැටලුව විසඳීම සඳහා තෝරාගත් ත්‍රිපිටකාගත සූත්‍ර කිහිපයක් ඇසුරින් අධ්‍යයනය සිදු කළෙමි. පුස්තකාල ග්‍රන්ථ හා ශාස්ත්‍රීය සඹ්ග්‍රහයන් ද භාවිත කළෙමි. එමෙන් ම අන්තර්ජාලය හරහා තොරතුරු එකතු කළ අතර, විශ්වවිද්‍යාලයීය දේශකවරුන් සමඟ ද සාකච්ඡා කළෙමි. මෙම ක්‍රමවේදය හරහා පර්යේෂණ ගැටලුවට පිළිතුරු සෙවීමට කටයුතු කළෙමි.

පර්යේෂණ ගැටලුව

කායික යහපැවැත්ම හා රෝග ප්‍රභාණය සඳහා ත්‍රිපිටකයේ අන්තර්ගත ඉගැන්වීම් කෙසේ සඳහන් වේ ද? යන්න පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක වශයෙන් අධ්‍යයනය කිරීම

පර්යේෂණ සීමාව

මෙම පර්යේෂණය කිරීම සඳහා ත්‍රිපිටකයේ ඇතැම් සූත්‍ර දේශනා මූලාශ්‍රය පර්යේෂණ සීමාව කරගත්තෙමි. එය මෙලෙස දක්වමි. අඹ්ගුත්තරනිකාය, චතුක්කනිපාතය, රොග සූත්‍රය/මජ්ඣිමනිකාය,

¹. රාජකීය පණ්ඩිත, බෞද්ධ අධ්‍යයනය (විශේෂවේදී), පාලි හා බෞද්ධ අධ්‍යයනාංශය, ශාස්ත්‍ර පීඨය, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය. sandalankaweseelarathanathero@gmail.com

බ්‍රාහ්මණවග්ගය, බ්‍රහ්මායු සූත්‍රය/අභිග්‍රන්තරනිකාය, දසකනිපාතය, ගිරිමානඤ්ඤ සූත්‍රය/චූල්ලවග්ගපාළිය, වත්තක්ඛන්දකය/මහාවග්ගපාළිය, හේසප්ප්ඛන්දකය

පර්යේෂණ සාකච්ඡාව

ශරීරය හුදෙක් රෝගයන්ට ආයතනයකි. එය කේශාන්තයේ සිට පාදාන්තය දක්වා ම සිදු වේ. බෞද්ධ දර්ශනය මානසික සුවය වූ නිවන අරමුණු කර ගනිමින් ධර්මය දේශනා වුව ද යහපත් පුද්ගලයෙකු වශයෙන් කායික සුවය පවත්වා ගැනීම පිණිස ද දේශනා කරන ලදී. නිරෝගී යැයි පැවසීමට කිසිදු පුද්ගලයෙකු ලෝකයේ නොමැත. එය බුදුරජාණන් වහන්සේට ද සාධාරණ වූවකි. අපට හටගන්නා කායික රෝගයන් පිළිබඳ ගිරිමානඤ්ඤ සූත්‍රයෙහි සඳහන් වේ. 'වක්ඛුරෝග', 'සොතරෝග', 'සාණරෝග', 'ජීවිහාරෝග', 'කායරෝග', 'සීසරෝග', 'කණ්ණරෝග' ආදී වශයෙන් රෝගයන් තිස් හතරක් දක්වා ඇත. මෙහි ස්වාභාවික රෝග හා එසේ නො වන ජීවා ද දක්වා ඇත. මෙම රෝගයන්ට අමතර ව යමෙකු ගවමස් අනුභව කරන්නේ නම් ඔහුට බොහෝ රෝග වැළඳෙන බවත් සභ්බ්‍රාහ්මණවග්ගයෙහි එය අනු අටක් බව බ්‍රාහ්මණධර්මික සූත්‍රයෙහි දක්වයි. තමන්ගේ ආහාර රටාව තුළ අධික ලෙස තෙල් ආහාරයට ගන්නේ නම් හා බොහෝ කොට ප්‍රමාණය ඉක්මවා වළඳන්නේ නම් ඔහුගේ උදරය නෙරා ඉදිරියට එන බවත්ය. එයට ප්‍රතිකර්මය ද ආහාර හරහා ම සිදු කළ යුතු බව බුදුරජාණන් වහන්සේ කොසොල් රජුට දේශනා කළ සේක.

අයහපත් ආහාර රටාව නිසා ශරීරයට බොහෝ රෝගාබාධයන් හටගනු ඇත. "ආහාරෙ ව අනිස්සිතො" ආහාරයට ගිජු නො වීම, "මත්තඤ්ඤතා ව භත්තස්මිං" ආහාරයෙහි මාත්‍රය දැන වැළඳිය යුතු බවට දේශනාවෙහි සඳහන් වේ. බුදුරජාණන් වහන්සේ වච්චකමන සූත්‍රයෙහි දී යහපත් සෞඛ්‍යයෙන් යුක්ත වීමට සක්මන් කළ යුතු බව දක්වයි. එමෙන් ම (අප්පාබාධො) ආබාධ අඩුවීම, (පධානක්ඛමො) පහසුවෙන් භාවනා කිරීමට හැකිවීම, (අසිතපිතබාධිතසායිතං සම්මා පරිණාමං ගච්ඡති) ගන්නා ආහාරය මැනවින් දිරවයි.

අභිග්‍රන්තරනිකායෙහි ආයුස්සා සූත්‍රයෙහි ආයුෂ වර්ධනය වීමට හේතු රාශියක් දක්වයි. (සප්පායකාරී) ගැලපෙන ආහාර ගැනීම, (සප්පායෙ මත්තං ජානාති) එය පමණ දැන අනුභව කිරීම, (පරිණතභෝජී) ආහාරය දිරවීමෙන් පසු ඊළඟ ආහාරය ගැනීම, (කාලචාරී) සුදුසු කාලයෙහි ඇවිදීම, (බ්‍රහ්මචාරී) බඹසර විසීම ආදී ගුණාභිගයන්හි එළඹී සිටිය යුතු වේ. අභිග්‍රන්තරනිකායෙහි උපට්ඨායිකා සූත්‍රයේ රෝගියෙකු සුව වීමට කරුණු 05ක් දක්වයි. (සප්පායකාරී භොති) ගැලපෙන ආහාර ගැනීම, (සප්පායෙ මත්තං ජානාති) සුදුසු ආහාරයේ පමණ දැන අනුභව කිරීම, (හෙසප්පං පටිසෙවිතා භොති) ඖෂධ භාවිත කිරීම, රෝගයේ නිසි තතු වෛද්‍යවරයාට පැවසීම, දුක් හා කටුක වේදනාවන් ඉවසීම ආදී කරුණු පහෙන් පෝෂිත විය යුතු ය.

රෝගී වූ අයෙකුට උපස්ථාන කරන්නා වූ පුද්ගලයෙකු තුළ තිබිය යුතු ගුණාභිග උපට්ඨායක සූත්‍රයෙහි පැහැදිලි කරයි. බෙහෙත් සකස් කිරීමේ හැකියාව, නුසුදුසු දෙය ඉවත්කොට සුදුසු දෙය ලබා දීමේ හැකියාව, මෙත්‍රීසහගතව උපස්ථාන කිරීමේ හැකියාව, පිළිකුලෙන් තොර ව කටයුතු කිරීමේ හැකියාව,

රෝගියාට අවවාද කිරීමේ හැකියාව ආදී ගුණාභිගයන් උපස්ථායෙකු සතුව තිබිය යුතු වේ. තමාගේ වයසට සරිලන ජීවනවක්‍රයක් තිබිය යුතු වේ. වයසට නො ගැළපෙන කටයුතු කිරීම තුළින් කායික වශයෙන් පිරිහීමට පත් වේ. බල දශකය තුළ දී මිනිසුන්ට හිසරදාව බහුලව සැදෙනු ඇත. ප්‍රඥා දශකය තුළ දී ද ඇස් පෙනීමේ දුර්වලතා, ලිඕගික ගැටලු, කොන්ද ආශ්‍රිත රෝගාබාධ හටගනී. හානි දශකය තුළ ඉක්මනින් කේන්ති යන අයෙකු බවට පත් වේ. පබ්හාර දශකයේ දී කායික වෙනස්වීම් රාශියකට මුහුණ දෙයි. කොන්ද නැමීම, ඇස් පෙනීමේ දුබලතා, කන් ඇසීමේ දුබලතා, ඇඟ රැලි වැටීම සිදු වේ. ආහාර ගැනීමේ ප්‍රමාණය අඩු වී ශරීරය වෙනස් වීමට පත් වෙයි. මොවුන් දශකය තුළ සිහිමුළා වීම සිදු වේ. කල්පනාකාරී බව ගිලිහී යනු ඇත. දුර්වල ශරීරයකින් යුතුව ඇඳ තුළ කල් ගෙවන්නෙකු ලෙස විසිය යුතු වේ. මෙම දශකයන් තුළින් පුද්ගලයන්ගේ වර්යාවන් ඒ ඒ අනුව හැඩගස්වා ගත හැකි ය. මෙය රෝග ප්‍රභාණයට පිටුවහලක් වනු ඇත.

හෙසජීවකයකට අනුව රෝගී හිඤ්ඤාට පෙරවරු කාලයේ හා පස්වරු කාලයේ දානය වැළඳීමට අවසර දී ඇත. එමෙන් ම සාරදිකාබාධයෙන් (සරත් කාලයේ පිතින් හටගන්නා රෝගයක්) පෙළෙන හිඤ්ඤාට සජීවි (ගිතෙල්), නවනිතං (වෙඬරු), තෙලං (තලතෙල්), මධු (මීපැණි), ආණිතං (උක්කුරු) යන බෙහෙත් නියම කර ඇත. මෙම රෝගය ඇති රෝගීන් සිනිදු ආහාර පවා ප්‍රතික්ෂේප කළහ. “අනුජානාමි හික්ඛවෙ තානි පඤ්චහෙසජජානි පටිග්ගහෙඤා කාලෙ’පි විකාලෙ’පි පරිභුඤ්ජතුං” එකල්හි බුදුන් වහන්සේ පඤ්චහෙසජජය කල් නො කල්හි ම (පෙරවරු හා පස්වරු) වළඳන්නට අනුදන්හ. සඤ්ච හිංසනය බුදුදහම තුළ ප්‍රතික්ෂේපිත වුව ද රෝගයන් හේතුවෙන් වුරුණු තෙල් (වසානි හෙසජජානි), වලස් තෙල් (අච්ඡවසං), මාලු තෙල් (මච්ඡවසං), කිඹුල් තෙල් (සුසුකාවසං), කොටලු තෙල් (ගඳහවසං) ආදිය ප්‍රයෝජනයට අවසර දුන්හ. යම් හිඤ්ඤා වහන්සේ නමකට සමේ රෝගයක් හට ගත්තේ නම් උන්වහන්සේට සුවද ද්‍රව්‍ය ආලේප කිරීමට අවසර දුන්හ. පිලිඤ්චවිෂ් තෙරුන්ට හිසරදාවක් හටගත්හ. එය දැනගත් බුදුන් වහන්සේ හිසේ තෙල් ගෑම හා නසාකර්මය අනුදන වදාළහ.

චුල්ලවග්ගපාලියේ වත්තක්ඛන්ධකයෙහි රෝගාබාධ පිළිබඳ කරුණු අන්තර්ගත වේ. එහි යහපත් සෞඛ්‍යයක් පවත්වා ගැනීම උදෙසා ආගතපටිපාටියෙන් යුතුව වැසිකිළියට යා යුතු බව දක්වා ඇත. නිරෝගිකම පවත්වා ගැනීම උදෙසා ආවාසිකවත හා සේනාසනවත දේශනා කර ඇත. දත් නො මැදීම නිසා ඇතිවන රෝගාබාධ හා දත් මැදීමෙන් ලැබෙන ආනිසංස දක්වා ඇත. දත් නො මැදීම නිසා ඇස් දුර්වර්ණ වීම, මුව ගඳ ගැසීම, රස නහරවලට බාධා ඇති වීම, පිත සෙම බත වෙලා ගැනීම, බත්කිස නො නැසීම ආදී ආදීනව ඇති වේ. එම නිසා නිවැරදි ජීවන රටාවකට අනුව කටයුතු කිරීමෙන් කායික සුවය සලසා ගත හැකි ය.

පර්යේෂණ නිගමනය

උක්ත සාකච්ඡාවට අනුව ගම්‍යමාන වනුයේ කායික යහපැවැත්ම උදෙසා මෙන් ම රෝග ප්‍රභාණය උදෙසා ත්‍රිපිටකයේ ඉගැන්වීම් අන්තර්ගත වන බව යි. එය වර්තමාන පුද්ගල යහපත් වර්යාවට පමණක් නො ව නිරෝගීභාවය පිණිස ද ඉවහල් වන බව යි. සංසාරවිමුක්තිය ලබා ගැනීමට ධර්මචාරිකාවේ යෙදෙන සෑම අයෙකු ම යහපත් සෞඛ්‍යයෙන් සිටිය යුතු ය. එයට නිවැරදි මාර්ගය බුද්ධවචනය යි.

ප්‍රමුඛ පද: කායික රෝග, ප්‍රභාණය, ත්‍රිපිටකය, ගිරිමානඤ්ඤ සූත්‍රය, චක්ඛුරොග

මූලාශ්‍රය

- මජ්ඣිමනිකාය. බ්‍රාහ්මණවග්ගය. බ්‍රහ්මායු සූත්‍රය. (1972). බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක මුද්‍රණය. දෙහිවල: බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය. (පුනර්මුද්‍රණය 2005).
- අඛණ්ඩනිකාය. චතුක්කනිපාතය. රොග සූත්‍රය. (1972). බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක මුද්‍රණය. දෙහිවල: බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය. (පුනර්මුද්‍රණය 2005).
- අඛණ්ඩනිකාය. දසකනිපාතය. ගිරිමානඤ්ඤ සූත්‍රය. (1972). බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක මුද්‍රණය. දෙහිවල: බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය. (පුනර්මුද්‍රණය 2005).
- සංයුක්තනිකාය. කොසලසංයුක්තය. (1972). බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක මුද්‍රණය. දෙහිවල: බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය. (පුනර්මුද්‍රණය 2005).
- චූල්ලවග්ගපාළිය. වත්තක්ඛකය. (1972). බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක මුද්‍රණය. දෙහිවල: බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය. (පුනර්මුද්‍රණය 2005).
- මහාවග්ගපාළිය. හෙසජ්ජක්ඛකය. (1972). බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක මුද්‍රණය. දෙහිවල: බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය. (පුනර්මුද්‍රණය 2005).